

Partijprogramma Hart voor Texel

Texel is meer dan een eiland op de kaart. Het is onze leefomgeving, onze manier van doen, de mensen die elkaar kennen en helpen. Wie hier woont, weet dat je problemen niet oplost met grote woorden, maar door samen te kijken wat werkt. **Hart voor Texel** is ontstaan vanuit die houding: nuchter, betrokken en gericht op wat het eiland sterker maakt.

De afgelopen jaren horen we steeds vaker dat besluiten te laat worden genomen, dat inwoners pas worden betrokken als plannen al dichtgetimmerd zijn en dat praktische vragen vastlopen in regels of loketten. Veel Texelaars herkennen dat. Daarom kiezen wij voor een andere manier van werken: eerder met inwoners om tafel, duidelijker uitleg over keuzes en meer ruimte voor oplossingen die passen bij het eiland in plaats van bij theorieën van buitenaf.

We bouwen verder aan een Texel waar jonge gezinnen kunnen blijven, waar ouderen niet worden gedwongen hun laatste jaren aan de overkant door te brengen, waar ondernemers niet jarenlang hoeven te wachten op stroom of vergunningen en waar onze dorpen leefbaar blijven. Dat vraagt geen spectaculaire plannen, maar doordachte keuzes en soms ook het lef om nee te zeggen wanneer iets niet past bij het karakter van het eiland.

Hart voor Texel is een lokale beweging. We hebben geen landelijke lijn om te volgen en geen partijbureau dat meeleest. Onze koers ontstaat in gesprekken met bewoners, dorpscommissies, ondernemers, verenigingen en iedereen die ons aanspreekt op straat of bij de sportvelden. Die dagelijkse verhalen vormen de basis van dit programma. Geen abstracte beloften, maar voorstellen die voortkomen uit echte problemen en echte kansen.

Texel moet zelfstandig blijven. Niet uit koppigheid, maar omdat we alleen zo kunnen blijven beslissen wat goed is voor onze eigen inwoners. Samenwerking met de andere Waddeneilanden en de Noordkop blijft belangrijk, maar altijd vanuit Texelse belangen.

Dat geldt ook voor de gemeentelijke dienstverlening: een gemeente hoort naast je te staan, niet tegenover je.

Met dit programma leggen we vast hoe wij willen bijdragen aan een eiland dat betaalbaar, leefbaar en sterk blijft. Door te verbeteren wat vastgelopen is, te beschermen wat waardevol is en ruimte te geven aan initiatieven die het eiland echt verder helpen.

Belangrijkste punten voor de komende jaren

Wonen

1. Texelse seizoenshuisvesting voorkomt extra druk op de woningmarkt

Seizoensarbeid is onmisbaar voor Texel, maar mag niet ten koste gaan van woonruimte voor Texelaars. Wij vinden dat tijdelijke arbeid ook tijdelijke en passende huisvesting vraagt.

Daarom willen wij dat seizoenshuisvesting actief wordt georganiseerd, met duidelijke regels over locatie, duur en kwaliteit. Werkgevers krijgen ruimte om tijdelijke huisvesting te realiseren, mits deze niet concurreert met reguliere woningen en geen extra druk legt op dorpen en buurten.

Door seizoenshuisvesting te bundelen en goed te regelen, voorkomen we ongewenste situaties waarbij woonhuizen structureel worden onttrokken aan de Texelse woningmarkt. Dat geeft duidelijkheid voor werkgevers, werknemers én inwoners.

2. Wonen op Texel vraagt om doorstroming en passende woningen

De woningmarkt op Texel zit vast. Niet alleen voor starters, maar ook voor ouderen en gezinnen die een volgende stap willen zetten. Veel mensen wonen in een huis dat eigenlijk niet meer past bij hun levensfase, maar kunnen geen kant op. Daardoor stopt de doorstroming en blijven woningen onnodig lang bezet.

Voor ouderen die kleiner of gelijkvloers willen wonen, is het aanbod beperkt. Dat zorgt ervoor dat ruime gezinswoningen niet vrijkomen, terwijl daar juist veel vraag naar is. Het bouwen van passende woningen voor verschillende doelgroepen is daarom essentieel om de hele keten weer in beweging te krijgen.

Wij vinden dat woningbouw op Texel niet alleen moet draaien om aantallen, maar vooral om wat er wordt gebouwd en voor wie. Door gericht te investeren in levensloopbestendige woningen, seniorenwoningen en kleinschalige woonvormen ontstaat ruimte voor doorstroming. Dat helpt starters, gezinnen én ouderen tegelijk.

Dit vraagt om keuzes in beleid en om samenwerking met ontwikkelaars en woningcorporaties. Door vooraf duidelijk te sturen op doelgroep en woningtype kan worden voorkomen dat er woningen ontstaan die niet aansluiten bij de Texelse behoefte.

Door wonen beter af te stemmen op levensfase en behoefte, wordt de woningmarkt weer toegankelijker voor iedereen die op Texel wil blijven wonen.

3. Starters hebben meer nodig dan alleen plannen op papier

Voor veel jonge Texelaars is het steeds lastiger om een eigen plek te vinden op het eiland. Ze willen hier wonen, werken en hun leven opbouwen, maar lopen vast op hoge prijzen en een beperkt aanbod. Dat zorgt ervoor dat jongeren noodgedwongen vertrekken, terwijl juist zij nodig zijn voor de toekomst van Texel.

Starterswoningen worden vaak genoemd als oplossing, maar in de praktijk blijft het daar te vaak bij. Plannen zijn er genoeg, de uitvoering blijft achter. Projecten lopen vast door hoge grondprijzen, ingewikkelde procedures of doordat betaalbaarheid gaandeweg verdwijnt. Daarmee raken starters opnieuw uit beeld.

Wij vinden dat starterswoningen alleen werken als er vooraf duidelijke keuzes worden gemaakt. Niet achteraf bijsturen, maar vanaf het begin vastleggen voor wie wordt gebouwd en tegen welke prijs. Dat vraagt om actieve sturing van de gemeente en om afspraken die betaalbaarheid ook op langere termijn borgen.

Starters zijn geen aparte doelgroep die je los kunt zien van de rest van de woningmarkt. Doorstroming, passende woningen en het benutten van bestaande bebouwing hangen allemaal met elkaar samen. Pas als die puzzel klopt, ontstaat er ruimte voor starters om daadwerkelijk een plek te vinden op Texel.

Een eiland dat jongeren verliest, verliest zijn toekomst. Door starters serieus te nemen en beleid te maken dat verder gaat dan goede bedoelingen, blijft Texel een plek waar jonge mensen kunnen blijven wonen.

4. Vrijkomende agrarische bebouwing zorgvuldig benutten voor wonen

Op Texel komen steeds vaker agrarische gebouwen vrij. Bedrijven stoppen, schuren verliezen hun functie en erven veranderen van gebruik. Dat is een ontwikkeling die niet te stoppen is en die vraagt om een doordachte aanpak. Leegstand in het buitengebied is ongewenst, maar willekeurige herbestemming evenmin.

Wij vinden dat vrijkomende agrarische bebouwing kansen biedt voor extra woonruimte, mits dit zorgvuldig gebeurt. Door bestaande gebouwen te benutten kan worden bijgedragen aan het verlichten van de woningdruk, zonder dat het buitengebied verder wordt volgebouwd. Dat past bij de Texelse schaal en bij het behoud van het landschap.

Regels mogen daarbij niet onnodig belemmerend zijn. Wanneer gebouwen technisch geschikt zijn en de herbestemming past binnen de omgeving, moet de gemeente ruimte bieden om deze panden om te bouwen tot woningen. Tegelijkertijd vraagt dit om duidelijke kaders. Niet elk erf is geschikt en niet elke verbouwing draagt bij aan ruimtelijke kwaliteit.

Het uitgangspunt moet zijn dat herbestemming leidt tot verbetering. Minder leegstand, meer samenhang en behoud van het karakter van het buitengebied. Door voorwaarden te stellen aan uitstraling, inpassing en gebruik, kan worden voorkomen dat het landschap versnipperd of verrommeld raakt.

Door regels waar nodig te versoepelen en tegelijk kwaliteit te bewaken, ontstaat een evenwichtige aanpak. Zo kan vrijkomende agrarische bebouwing een rol spelen in het oplossen van de woningvraag, zonder dat Texel zijn openheid en eigenheid verliest.

5. Slimmer gebruik van bestaande bebouwing op Texel

De ruimte op Texel is beperkt. Nieuwe woonwijken aan de rand van dorpen of in het buitengebied liggen gevoelig en zijn niet altijd wenselijk. Tegelijkertijd is de woningdruk hoog en zoeken veel Texelaars naar mogelijkheden om op het eiland te blijven wonen. Dat vraagt om een andere manier van denken.

Binnen de bestaande bebouwing liggen kansen die nu te weinig worden benut. Grote woningen die technisch te splitsen zijn, daken waar een extra woonlaag mogelijk is of gebouwen die hun oorspronkelijke functie hebben verloren. Door hier gericht naar te kijken, kan woonruimte worden toegevoegd zonder het eiland verder vol te bouwen.

Wij vinden dat de gemeente dit actief moet ondersteunen. Niet door regels los te laten, maar door ze slimmer toe te passen. Vanuit die gedachte hebben wij het Texel-splitsen, optoppen en herbestemmen-pakket uitgewerkt. Dit is een praktisch kader waarmee inwoners duidelijkheid krijgen over wat wel en niet kan, en waarin ruimte is voor maatwerk.

Deze aanpak past bij Texel. Kleinschalig, verspreid en ingepast in bestaande structuren. Het helpt om gezinnen bij elkaar in de buurt te laten wonen, maakt mantelzorg eenvoudiger en draagt bij aan doorstroming op de woningmarkt. Tegelijkertijd blijft het landschap intact en wordt verrommeling voorkomen.

Door bestaande bebouwing beter te benutten, ontstaat extra woonruimte waar Texelaars echt iets aan hebben. Niet groots en massaal, maar passend bij de schaal van het eiland.

6. Actief grondbeleid om betaalbare starterswoningen mogelijk te maken

Op Texel blijft de bouw van betaalbare starterswoningen achter bij de behoefte. Dat komt niet alleen door een tekort aan plannen, maar vooral doordat grond schaars en

duur is. Wanneer de gemeente geen positie heeft in de grond, bepaalt de markt in grote mate wat er wordt gebouwd en tegen welke prijs.

In de praktijk zien we dat betaalbaarheid daarbij vaak als eerste onder druk komt te staan. Projecten worden duurder, plannen schuiven op en starters raken uit beeld. Dat is geen incidenteel probleem, maar een structureel gevolg van het ontbreken van regie.

Daarom vinden wij dat de gemeente actiever moet optreden door zelf grond aan te kopen. Met een grondpositie kan vooraf worden gestuurd op wat er wordt gebouwd, voor wie en tegen welke prijs. Zo ontstaat ruimte om starterswoningen daadwerkelijk betaalbaar te houden en langdurig voor deze doelgroep te reserveren.

Dit uitgangspunt hebben wij eerder ingebracht in de gemeenteraad, onder andere via een motie over betaalbare starterswoningen. Daarin hebben wij benadrukt dat de markt dit probleem niet vanzelf oplost en dat de gemeente een actieve rol moet spelen om starters perspectief te bieden.

Actief grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel. Het geeft de gemeente-instrumenten om keuzes te maken die aansluiten bij de Texelse woonbehoefte, zonder volledig afhankelijk te zijn van externe partijen.

7. Permanente bewoning van recreatiewoningen is geen structurele oplossing

De druk op de woningmarkt zorgt ervoor dat steeds vaker wordt gekeken naar recreatiewoningen als mogelijke woonruimte. Dat is begrijpelijk, maar het lost het probleem niet op. Recreatiewoningen zijn gebouwd voor tijdelijk verblijf en missen vaak de kwaliteit, voorzieningen en ligging die nodig zijn voor volwaardig wonen.

Daarnaast vervaagt het onderscheid tussen wonen en recreatie als permanente bewoning breed wordt toegestaan. Dat leidt tot onduidelijkheid, handavingsproblemen en een oneerlijk speelveld. Inwoners die al jaren wachten op een woning zien anderen via een omweg woonruimte krijgen op plekken die daar niet voor bedoeld zijn.

Ook raakt dit aan de structuur van het eiland. Recreatiegebieden zijn ingericht op tijdelijk gebruik en spelen een belangrijke rol in de Texelse economie. Door deze structureel om te zetten naar woongebieden verschuift het karakter van het eiland, zonder dat er daadwerkelijk voldoende en passende woonruimte blijkt.

Wij vinden dat wonen moet plaatsvinden in woningen die daarvoor bedoeld en geschikt zijn. De oplossing voor de woningnood ligt in gerichte woningbouw, herbestemming van geschikte gebouwen en het beter benutten van bestaande woonruimte, niet in het structureel toestaan van permanente bewoning van recreatiewoningen.

8. Eilandwerkjaar Texel verbindt jongeren aan werk en toekomst

Texel heeft jongeren nodig om economisch en maatschappelijk sterk te blijven. Tegelijkertijd zien we dat jongeren het eiland verlaten door gebrek aan perspectief op werk, opleiding en wonen.

Met een Eilandwerkjaar Texel willen wij jongeren en nieuwe inwoners de mogelijkheid bieden om gedurende één jaar te werken, leren en ervaring op te doen bij Texelse bedrijven, organisaties en instellingen. Dit kan bestaan uit werk, stages, praktijkleren of een combinatie daarvan.

De gemeente speelt hierin een verbindende rol tussen onderwijs, ondernemers en deelnemers. Zo krijgen jongeren zicht op een toekomst op Texel en behouden we talent dat anders verloren gaat.

Toerisme en economie

9. Texel Droomkansen: ieder jaar ruimte voor één Texels idee

Goede ideeën voor Texel ontstaan vaak bij inwoners zelf. Wij vinden dat de gemeente daar actief ruimte voor moet maken.

Daarom willen wij dat iedere Texelaar jaarlijks **één idee kan indienen** dat bijdraagt aan leefbaarheid, innovatie of sociale samenhang. Uit deze inzendingen wordt jaarlijks één idee gekozen dat daadwerkelijk wordt uitgewerkt en ondersteund door de gemeente.

Dat betekent niet alleen ruimte op papier, maar ook begeleiding, kennis en waar nodig financiering om het idee van plan naar uitvoering te brengen. Zo laten we zien dat goede ideeën van inwoners serieus worden genomen en ook echt gerealiseerd kunnen worden.

10. De haven van Oudeschild als economisch en maritiem hart

De haven van Oudeschild is van grote betekenis voor Texel. Voor de visserij, voor maritieme bedrijvigheid, voor toerisme en voor werkgelegenheid. Die positie verdient een duidelijke en toekomstgerichte visie.

Wij vinden dat plannen voor de haven samen met de gebruikers moeten worden ontwikkeld. Vissers, ondernemers en inwoners van Oudeschild weten waar kansen en knelpunten liggen. Niet van bovenaf sturen, maar samenbouwen aan een haven die economisch rendoert en past bij het dorp.

De haven biedt ruimte voor een sterke combinatie van functies. Visserij, maritieme bedrijven, kleinschalig toerisme en horeca kunnen elkaar versterken, mits het maritieme karakter leidend blijft. Camperplaatsen bij de haven dragen bij aan ordening en rust, maar staan altijd in dienst van het grotere geheel.

Door vergunningen te versnellen, ondernemerschap ruimte te geven en het karakter van de haven te behouden, blijft Oudeschild een levendig en herkenbaar onderdeel van Texel. Een plek waar gewerkt, gewoond en bezocht wordt, in balans met de omgeving.

Toeristenbelasting moet zichtbaar terug naar de dorpen

Toerisme is van grote waarde voor Texel. Het zorgt voor werkgelegenheid en bedrijvigheid, maar brengt ook extra druk met zich mee. Die druk wordt vooral gevoeld in de dorpen, waar verkeer toeneemt, voorzieningen intensiever worden gebruikt en de leefomgeving verandert door het seizoen heen.

Toeristenbelasting is bedoeld om die balans te ondersteunen. In de praktijk is voor inwoners vaak niet zichtbaar waar dit geld terecht komt. Het verdwijnt in de algemene begroting, terwijl de impact van toerisme juist lokaal wordt ervaren. Dat maakt het moeilijk om draagvlak te behouden, zeker als de druk toeneemt.

Daarom hebben wij het Texels Toerismedividend voor Dorpen als speerpunt benoemd. Het uitgangspunt daarvan is dat een vast deel van de jaarlijkse groei van de toeristenbelasting direct terugvloeit naar de dorpen. Niet abstract, maar concreet en zichtbaar. Denk aan investeringen in sportvoorzieningen, speeltuinen, verkeersveiligheid, leefbaarheid of ondersteuning van dorpshuizen.

Door deze koppeling expliciet te maken, ontstaat een eerlijker verdeling. Dorpen profiteren mee van wat toerisme oplevert en inwoners zien dat bezoekers ook bijdragen aan de kwaliteit van hun leefomgeving. Dat versterkt het draagvlak en maakt het gesprek over toerisme evenwichtiger.

Het Texels Toerismedividend vraagt geen ingewikkelde constructies, maar wel een duidelijke keuze in besteding. Door groei van toeristenbelasting deels te reserveren voor dorpsvoorzieningen blijft het systeem uitlegbaar en voorspelbaar, en wordt toerisme beter verbonden aan het dagelijks leven op het eiland.

Toeristenbelasting eerlijker verdelen naar draagkracht

Niet iedere vorm van toerisme belast Texel op dezelfde manier. Een verblijf in een luxe accommodatie vraagt iets anders van het eiland dan een eenvoudige overnachting. Toch betalen bezoekers vaak hetzelfde bedrag aan toeristenbelasting, ongeacht type verblijf of prijsniveau.

Wij vinden dat dit eerlijker kan. Door toeristenbelasting meer te differentiëren naar type accommodatie ontstaat een betere verdeling van lasten. Wie meer betaalt voor verblijf, kan ook iets meer bijdragen aan de voorzieningen en leefbaarheid van het eiland.

Dit past bij een bredere visie op toerisme. Niet sturen op minder bezoekers, maar zorgen dat de opbrengsten van toerisme beter aansluiten bij de impact en draagkracht. Zo voorkom je dat laagdrempelige vormen van verblijf relatief zwaar worden belast, terwijl andere bezoekers nauwelijks verschil merken.

Een eerlijker systeem draagt bij aan draagvlak. Inwoners zien dat toerisme niet alleen druk oplevert, maar ook daadwerkelijk bijdraagt aan voorzieningen op het eiland. Dat maakt de toeristenbelasting beter uitlegbaar en rechtvaardiger.

De Texelse economie mag niet vastlopen door een overvol elektriciteitsnet

Steeds meer ondernemers en agrariërs op Texel lopen vast op het elektriciteitsnet. Bedrijven die willen uitbreiden, verduurzamen of investeren krijgen te horen dat er geen capaciteit beschikbaar is. Niet voor extra afname en vaak ook niet voor teruglevering. Daarmee dreigt de Texelse economie letterlijk op slot te gaan.

Dit probleem vraagt om actie en regie. Texel is een eiland met beperkte alternatieven en kan niet achteraan blijven aansluiten in de planning van netbeheerders. Daarom vinden wij dat netbeheerder Liander en de provincie Noord-Holland Texel prioriteit moeten geven bij het verzwaren van het elektriciteitsnet. Daarbij hoort ook de aanleg van een extra kabel naar het vasteland, zodat het eiland structureel toekomstbestendig wordt.

Tegelijkertijd kunnen ondernemers niet jarenlang wachten. Daarom moeten tijdelijke en lokale oplossingen sneller mogelijk worden gemaakt. Denk aan lokale batterijen, hybride systemen en kleinschalige decentrale opwek met opslag. Deze oplossingen kunnen helpen om pieken op te vangen en ruimte te creëren, maar lopen nu vaak vast in lange vergunningstrajecten en onduidelijke regels.

Vanuit ons speerpunt dat de Texelse economie niet op slot mag door een overvol elektriciteitsnet, pleiten wij ervoor om deze tijdelijke oplossingen actief te stimuleren en versneld te vergunnen. Zo krijgen ondernemers en agrariërs weer ruimte om te investeren, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan structurele netversterking.

Wat niet helpt, zijn eindeloze overleggen en onrendabele experimenten zonder concreet resultaat. Tijd, geld en energie moeten worden ingezet op daadwerkelijke netverzwaring en op ondernemers die vooruit willen. Alleen met een stevig elektriciteitsnet kan Texel verder bouwen aan een duurzame en economisch gezonde toekomst.

Ruimte geven aan startende ondernemers op Texel

Startende ondernemers brengen nieuwe ideeën, energie en vernieuwing naar Texel. Juist jonge mensen met plannen voor een bedrijf, een initiatief of een project zorgen voor beweging op het eiland. Tegelijkertijd lopen zij vaak als eersten vast in regels, vergunningen en kosten, nog voordat ze goed en wel zijn begonnen.

Wij vinden dat Texel meer ruimte moet bieden aan dit soort initiatieven. Niet door alles los te laten, maar door bewust plekken en situaties te creëren waar experimenteren mogelijk is. Vanuit die gedachte hebben wij het speerpunt Regelluwe Proefvijver Texel ontwikkeld. Op aangewezen locaties krijgen nieuwe ideeën de kans om sneller van de grond te komen, met minder papierwerk en meer vertrouwen.

Het gaat daarbij om uiteenlopende initiatieven. Kleine bouwsels, sociale projecten, horeca-experimenten, duurzame oplossingen en creatieve ideeën die passen bij het eiland. In plaats van uitgebreide trajecten vooraf, wordt gekeken naar wat er in de praktijk werkt. Door de rem eraf te halen, ontstaat ruimte voor ondernemerschap en innovatie.

Voor jonge ondernemers speelt ook financiering een rol. Daarom pleiten wij voor een renteloze lening voor startende ondernemers tot 25 jaar. Niet als subsidie zonder voorwaarden, maar als steuntje in de rug om een goed idee daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Zo krijgen jongeren de kans om op Texel te blijven en hier hun toekomst op te bouwen.

Door regels te vereenvoudigen en starters tijdelijk vrij te stellen van lokale lasten, ontstaat een klimaat waarin ondernemen weer aantrekkelijk wordt. Dat levert niet alleen nieuwe bedrijven op, maar ook een levendig eiland met kansen voor bewoners, verenigingen en initiatieven van onderop.

80 km per uur op hoofdwegen met vrijliggende fietspaden

Texel kent een beperkt aantal hoofdwegen die de dorpen met elkaar verbinden. Deze wegen zijn niet bedoeld voor lokaalverkeer, maar voor doorstroming over het eiland. Op veel van deze routes liggen vrij liggende fietspaden, waardoor fietsers en auto's fysiek van elkaar gescheiden zijn. Juist die inrichting maakt deze wegen overzichtelijk en voorspelbaar.

De afgelopen jaren is steeds vaker voorgesteld om de maximumsnelheid op dit soort wegen te verlagen. In de praktijk zien we dat dit niet automatisch leidt tot meer veiligheid. Waar de weg breed is, overzichtelijk blijft en fietsers veilig op een eigen pad rijden, zorgt een lagere snelheid vooral voor frustratie, onrust en inhaalgedrag dat juist risico's kan vergroten.

In de gemeenteraad hebben wij dit eerder onder de aandacht gebracht bij de behandeling van het mobiliteitsbeleid. Daarbij hebben we aangegeven dat wegen met een duidelijke functie en een veilige inrichting ook als zodanig moeten worden behandeld. Hoofdwegen met vrij liggende fietspaden horen daarbij. Een maximumsnelheid van 80 kilometer per uur sluit aan bij het gebruik, de inrichting en de functie van deze routes.

Dat betekent niet dat overal buiten de bebouwde kom hard gereden moet worden. Op wegen zonder vrij liggend fietspad, bij lintbebouwing of op onoverzichtelijke trajecten zijn lagere snelheden logisch en nodig. Maar op de hoofdverbindingen waar de omstandigheden dat toelaten, past een snelheid van 80 kilometer per uur beter bij een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer.

Door onderscheid te maken tussen verschillende soorten wegen ontstaat duidelijkheid voor weggebruikers. Dat komt de veiligheid, de rust in het verkeer en de bereikbaarheid van het eiland ten goede.

Mobiliteit

Meer ruimte voor fietsers vraagt om maatwerk, geen standaardregel

Fietsen hoort bij Texel. Voor veel inwoners is de fiets een dagelijks vervoermiddel en voor bezoekers is het een belangrijk onderdeel van hun verblijf. De afgelopen jaren is er terecht veel aandacht geweest voor fietsvriendelijkheid en verkeersveiligheid.

Tegelijkertijd verschilt de situatie per weg sterk.

Op een deel van het eiland zijn fietspaden al goed gescheiden van het autoverkeer. Daar functioneert de huidige inrichting prima. Op andere plekken is de ruimte beperkt en moeten verschillende verkeersstromen samen gebruikmaken van dezelfde weg. Juist op die locaties vraagt veiligheid om zorgvuldige keuzes.

De stelling dat er altijd meer ruimte voor fietsers moet komen, ook als dat ten koste gaat van het autoverkeer, doet geen recht aan die verschillen. Op sommige wegen kan herinrichting bijdragen aan meer veiligheid. Op andere wegen leidt het weghalen van ruimte voor auto's juist tot onduidelijke situaties, opstoppen of sluipverkeer door woonstraten.

Wij vinden dat verkeersbeleid moet aansluiten bij de functie en inrichting van de weg. Niet elke weg vraagt om dezelfde oplossing. Soms is een vrijliggend fietspad de beste keuze, soms werkt gedeeld gebruik beter en soms ligt de oplossing in betere markering of snelheidsaanpassing. Een algemene regel waarbij de ene verkeersdeelnemer structureel voorrang krijgt boven de andere, past niet bij hoe Texel is opgebouwd.

Door per locatie te kijken wat nodig is, blijft het verkeer overzichtelijk en veilig voor iedereen. Dat vraagt om maatwerk, niet om een standaardkeuze die overal wordt toegepast.

Verkeersveiligheid vraagt om duidelijke en voorspelbare regels

Verkeersveiligheid op Texel is gebaat bij duidelijkheid. Weggebruikers moeten weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht. Dat geldt voor fietsers, automobilisten, landbouwverkeer en hulpdiensten. Als regels onduidelijk worden of per situatie verschillen zonder logica, neemt de kans op fouten en gevaarlijke situaties toe.

Het idee om fietsers zoveel mogelijk voorrang te geven klinkt sympathiek, maar werkt in de praktijk niet altijd veiliger. Op veel plekken op Texel delen verschillende vormen van verkeer dezelfde ruimte. Als voorrang te vaak wisselt of niet logisch is gekoppeld aan de inrichting van de weg, ontstaat verwarring. Dat kan leiden tot plotseling remmen, twijfel en onverwachte manoeuvres.

Wij vinden dat voorrang moet aansluiten bij de situatie ter plaatse. Op schoolroutes, drukke oversteekplaatsen en plekken waar fietsers kwetsbaar zijn, is extra bescherming logisch en noodzakelijk. Maar op hoofdwegen of routes waar verkeer juist moet doorstromen, kan het voortdurend onderbreken van het autoverkeer leiden tot onrust en onveilige situaties.

Goede verkeersveiligheid bereik je niet door één verkeersdeelnemer standaard voorrang te geven, maar door wegen zo in te richten dat het gedrag vanzelf logisch wordt. Duidelijke markering, heldere kruispunten en een voorspelbare verkeersstructuur dragen daar meer aan bij dan een algemene regel die overal geldt.

Door per locatie te kijken naar functie, gebruik en intensiteit van het verkeer, blijft Texel veilig en overzichtelijk voor iedereen die zich over het eiland verplaatst.

Openbaar vervoer als basisvoorziening op Texel

Voor veel Texelaars is het openbaar vervoer geen aanvulling, maar een noodzakelijke voorziening. Scholieren reizen dagelijks naar school, ouderen naar zorgafspraken en inwoners zonder auto zijn afhankelijk van de bus om zelfstandig mee te kunnen doen. Op een eiland waar afstanden groter zijn en voorzieningen niet overal dichtbij liggen, speelt bereikbaarheid een belangrijke rol.

Toch zien we dat kosten voor openbaar vervoer voor een deel van de inwoners een drempel vormen. Zeker voor gezinnen met een krappe beurs of voor jongeren kan een busrit iets zijn waar eerst over moet worden nagedacht. Dat staat haaks op het idee dat iedereen op Texel mee moet kunnen doen, ongeacht inkomen of leeftijd.

Wanneer openbaar vervoer vrij toegankelijk is, wordt die drempel weggenomen. Dat vergroot zelfstandigheid, voorkomt sociale uitsluiting en maakt het makkelijker om werk, onderwijs, zorg en sport te bereiken. Op Texel kan dit bovendien bijdragen aan minder autoverkeer en een betere spreiding van mobiliteit over het eiland.

Dit vraagt om een zorgvuldige uitwerking en goede afspraken met vervoerders en andere overheden. Maar het uitgangspunt dat openbaar vervoer een basisvoorziening is, past bij hoe wij kijken naar bereikbaarheid op Texel. Niet als luxe, maar als onderdeel van een eiland waar iedereen zich kan verplaatsen.

Door openbaar vervoer toegankelijk te maken voor iedereen, investeer je in gelijke kansen en een leefbaar eiland.

Duurzame energie zonder grote windmolens

De energietransitie raakt ook Texel, maar niet elke oplossing past bij het eiland. Grootschalige windmolens hebben een grote impact op het landschap en de leefomgeving. Juist het open karakter van Texel, de vergezichten en het rustige buitengebied maken het eiland bijzonder. Dat willen we behouden.

Dat betekent niet dat Texel niets moet doen aan verduurzaming. Integendeel. Wij vinden dat Texelaars juist meer ruimte moeten krijgen om zelf energie op te wekken, op een schaal die past bij het eiland. Kleinschalige windturbines, zoals windwokkels, kunnen daarbij een rol spelen. Ze zijn bedoeld voor lokaal gebruik en hebben een veel beperktere invloed op het landschap dan grote windmolens.

Daarnaast ligt er een grote opgave in het verduurzamen van bestaande woningen. Isolatie, energiebesparing en het combineren van verschillende technieken leveren vaak meer op dan grootschalige ingrepen. De gemeente zet hier al stappen in door het aanbieden van subsidies en renteloze leningen aan Texelaars die hun woning willen verbeteren. Die lijn willen we vasthouden en versterken.

Het is daarbij belangrijk om realistisch te blijven over tempo en haalbaarheid. Duurzaamheidsambities moeten aansluiten op wat technisch mogelijk is. Zolang het elektriciteitsnet niet op orde is, lopen investeringen vast. Daarom is het noodzakelijk dat het netwerk van Liander wordt versterkt, onder andere met een extra verdeelstation en de aanleg van een derde wadkabel. Pas als die basis op orde is, kan Texel verder investeren in een duurzame toekomst.

Duurzaamheid op Texel vraagt om keuzes die passen bij het eiland. Geen grootschalige windmolens, wel ruimte voor lokale oplossingen, woningverbetering en een stevig netwerk dat verdere stappen mogelijk maakt.

Duurzaamheid

Ruimte voor kleine windturbines bij bedrijven in het buitengebied

Op Texel zijn veel bedrijven gevestigd in het buitengebied. Agrariërs, ondernemers en recreatiebedrijven die steeds vaker willen verduurzamen en hun eigen energie willen opwekken. Door de beperkingen van het elektriciteitsnet is dat niet alleen wenselijk, maar in veel gevallen ook noodzakelijk om de bedrijfsvoering toekomstbestendig te houden.

Kleine windturbines tot 15 meter ashoogte kunnen daarbij een rol spelen. Ze zijn bedoeld voor lokaal gebruik, hebben een beperkte impact op het landschap en passen beter bij de schaal van het buitengebied dan grootschalige windmolens. Voor bedrijven die ruimte hebben op het erf, bieden ze een mogelijkheid om zelf energie op te wekken en minder afhankelijk te zijn van een overbelast net.

Wij vinden dat ondernemers en agrariërs de ruimte moeten krijgen om dit soort kleinschalige oplossingen toe te passen, mits ze zorgvuldig worden ingepast. Dat betekent duidelijke regels over hoogte, plaatsing en uitstraling, zodat het Texelse landschap beschermd blijft. Kleine windturbines zijn geen doel op zich, maar een middel om lokaal energiegebruik mogelijk te maken zonder grote ruimtelijke ingrepen.

Deze benadering sluit aan bij onze bredere visie op duurzaamheid op Texel. Geen grootschalige windparken, maar wel ruimte voor Texelaars die zelf willen investeren in hun bedrijf en hun energievoorziening. Door kleine windturbines toe te staan binnen heldere kaders, blijft het buitengebied werkbaar en kan verduurzaming praktisch worden ingevuld.

Het Texelse landschap behouden door balans, niet door extremen

Het landschap van Texel is gevormd door landbouw, natuur en menselijk gebruik. Open weilanden, schapen, kolken en boeten horen bij het eiland en bepalen voor een groot deel het karakter waar inwoners en bezoekers waarde aan hechten. Dat landschap is niet alleen mooi, maar ook economisch van betekenis.

Wij vinden dat deze balans behouden moet blijven. Dat betekent dat verdere verstening van het buitengebied ongewenst is, maar ook dat landbouw een volwaardige plek moet houden. Meer natuur toevoegen is niet automatisch beter als dat ten koste gaat van agrarisch gebruik en samenhang in het landschap.

In plaats daarvan pleiten wij voor natuurinclusieve landbouw. Boeren spelen een sleutelrol in het beheer van het landschap en het behoud van weidevogels en openheid. Door hen te ondersteunen in duurzame vormen van bedrijfsvoering blijft het landschap levend en herkenbaar.

Bescherming van het Texelse landschap vraagt om zorgvuldige keuzes. Niet alles kan en hoeft, maar door landbouw, natuur en economie in balans te houden, blijft Texel authentiek en gastvrij zonder zijn eigenheid te verliezen.

Natuur

Gelijke regels voor boeren, ook op Texel

De landbouw is onlosmakelijk verbonden met Texel. Boeren zorgen niet alleen voor voedselproductie, maar ook voor het onderhoud van het landschap, de openheid van het eiland en het karakter dat zo kenmerkend is voor Texel. Die rol vraagt om duidelijke en werkbare regels.

Het opleggen van strengere regels voor bestrijdingsmiddelen dan landelijk gelden, lijkt misschien aantrekkelijk, maar pakt in de praktijk vaak verkeerd uit. Boeren op Texel opereren al binnen strenge landelijke kaders. Extra lokale beperkingen maken hun werk ingewikkelder, duurder en soms zelfs onuitvoerbaar, zonder dat daar aantoonbaar betere resultaten tegenover staan.

Wat wij belangrijk vinden, is dat regels eerlijk en gelijk zijn. Texelse boeren moeten niet in een nadeliger positie worden gebracht ten opzichte van collega's elders in het land. Dat ondermijnt het gelijke speelveld en zet extra druk op bedrijven die juist al veel investeren in verduurzaming en verantwoord gebruik van middelen.

Dat betekent niet dat milieu en gezondheid geen aandacht verdienen. Integendeel. Juist door te werken binnen landelijke normen, innovatie te stimuleren en boeren te ondersteunen bij natuurinclusieve landbouw, kan op een effectieve manier worden gewerkt aan verbetering. Extra lokale regels stapelen zich vaak op zonder dat ze bijdragen aan echte oplossingen.

Een sterke landbouwsector op Texel vraagt om vertrouwen, duidelijke kaders en samenwerking. Geen steeds strengere uitzonderingen, maar beleid dat uitvoerbaar blijft en boeren in staat stelt om hun werk goed en verantwoord te doen.

Zwemvaardigheid en zeeveiligheid structureel in het onderwijs

Op Texel groeien kinderen op met zee en strand. Daarom is zwemvaardigheid alleen niet voldoende. Kennis van stromingen, muilen en veilig gedrag op zee is minstens zo belangrijk.

Wij willen dat **alle kinderen vanaf groep 4 jaarlijks zwem- en zeeveiligheidslessen krijgen**, aangeboden via de basisscholen. Deze lessen bestaan uit zowel praktische zwemvaardigheid als uitleg over zee, strand en veilig gedrag in het water.

Door deze lessen structureel te organiseren via het onderwijs, zorgen we ervoor dat ieder kind dezelfde basis meekrijgt. Dat vergroot veiligheid, zelfvertrouwen en past bij het eiland waarop zij opgroeien.

Gezondheid en sport

De Texelse Eerstehulpas maakt EHBO-kennis vanzelfsprekend

Op Texel zijn inwoners vaak op elkaar aangewezen. Snelle eerste hulp kan het verschil maken voordat professionele zorg ter plaatse is.

Wij willen daarom de **Texelse Eerstehulpas** invoeren. Met deze pas kunnen inwoners laagdrempelig een EHBO-cursus volgen en hun kennis periodiek bijhouden. Deelname wordt actief gestimuleerd bij sportverenigingen, scholen, evenementen en dorpsinitiatieven.

Zo vergroten we de basiskennis van eerste hulp op het eiland en versterken we de zelfredzaamheid van Texelaars, zonder extra drempels of ingewikkelde regelingen.

Sport en cultuur moeten toegankelijk zijn voor iedereen

Sport en cultuur spelen een belangrijke rol in het dagelijks leven op Texel. Ze zorgen voor ontmoeting, gezondheid, ontspanning en samenhang in de dorpen. Voor veel mensen zijn sportclubs, muziekverenigingen en culturele activiteiten plekken waar je erbij hoort en meedoet.

Toch is deelname niet voor iedereen vanzelfsprekend. Voor inwoners met een laag inkomen kunnen contributies, lessen of materialen een drempel vormen. Dat leidt ertoe

dat juist kinderen en jongeren soms langs de kant blijven staan, terwijl sport en cultuur juist bijdragen aan ontwikkeling, gezondheid en zelfvertrouwen.

Wij vinden dat financiële omstandigheden geen reden mogen zijn om niet mee te kunnen doen. Door sport- en cultuurvoorzieningen toegankelijk te maken voor mensen met een lager inkomen, investeer je in preventie en in een sterkere samenleving. Meedoen voorkomt vaak grotere problemen later en versterkt het gevoel van verbondenheid binnen dorpen.

Dit vraagt om gerichte ondersteuning, niet om algemene regelingen die voor iedereen gelden. Door bestaande voorzieningen slim in te zetten en samen te werken met verenigingen en instellingen, kan ervoor worden gezorgd dat hulp terechtkomt bij de mensen die het nodig hebben, zonder onnodige bureaucratie.

Sport en cultuur zijn geen luxe. Ze vormen een belangrijke basis voor een gezond en sociaal eiland, waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen.

Evenementen als motor voor een actief en leefbaar Texel

Evenementen spelen een belangrijke rol in de levendigheid van Texel. Ze brengen mensen samen, zorgen voor activiteit in de dorpen en dragen bij aan het eilandgevoel. Zeker sportevenementen laten zien waar Texel sterk in is: ruimte, natuur en een actieve gemeenschap.

Wij zien Texel nadrukkelijk als sporteiland. Er zijn sterke sportclubs, goede accommodaties en een landschap dat zich uitstekend leent voor sportieve evenementen. Toch wordt dit potentieel nog te weinig benut. Door meer ruimte te bieden aan sportevenementen, klein en groot, kan Texel zich nadrukkelijker profileren als eiland waar sport en beweging centraal staan.

Daarbij gaat het niet alleen om grote internationale evenementen, maar juist ook om initiatieven die passen bij Texel. Denk aan obstacle runs zoals Strong Viking, die deelnemers fysiek en mentaal uitdagen, of aan topsportevenementen zoals de Superprestige veldrijden, waar Texelse sporters op internationaal niveau zichtbaar zijn. Dit soort evenementen versterkt niet alleen het sportieve imago van het eiland, maar inspireert ook jongeren en verenigingen.

Natuurlijk vragen evenementen om goede organisatie. Overlast moet serieus worden genomen en locaties moeten zorgvuldig worden gekozen. Met duidelijke afspraken, goede communicatie en maatwerk per evenement kan sportieve activiteit samengaan met leefbaarheid. Door spreiding in tijd en plaats en door rekening te houden met omgeving en bewoners blijft het eiland in balans.

Ook buiten het hoogseizoen liggen kansen. Sportieve winteractiviteiten op het strand kunnen bijdragen aan jaarrond gebruik van voorzieningen en zorgen voor levendigheid in

rustigere periodes. Zo blijft Texel actief, zichtbaar en aantrekkelijk, zonder dat het doorslaat naar overbelasting.

Evenementen zijn daarmee geen verstoring, maar een kans om Texel sterker, actiever en herkenbaarder te maken als sporteiland.

Onderwijs en cultuur

Texelse identiteit erkennen vanaf geboorte

Voor veel Texelaars begint de band met het eiland al vanaf de geboorte, ook wanneer die geboorte plaatsvindt in Den Helder. Wij vinden dat deze verbondenheid erkend mag worden.

Daarom willen wij dat Texelse kinderen die aan de overkant worden geboren, officieel als Texelaar geregistreerd kunnen worden. Daarnaast willen wij ieder kind een **Texels Geboortecertificaat** aanbieden als symbolische bevestiging van die band.

Dit is geen juridisch instrument, maar een herkenbaar en positief gebaar dat bijdraagt aan identiteit, verbondenheid en trots op het eiland.

Kunst en cultuur vragen om keuzes die passen bij Texel

Kunst en cultuur hebben een plek op Texel. Lokale verenigingen, evenementen en initiatieven dragen bij aan het dorpsleven en aan de identiteit van het eiland. Dat vraagt om ondersteuning, maar ook om duidelijke keuzes. Zeker wanneer het gaat om grote investeringen met een structureel prijskaartje.

Een goed voorbeeld daarvan is de discussie rond het Thijssehuis aan de Keesomlaan. Dit project vraagt om een forse financiële inzet van de gemeente, terwijl het draagvlak en het bereik beperkt zijn. Juist bij dit soort plannen wordt zichtbaar waarom niet elke culturele ambitie automatisch met extra geld ondersteund kan worden.

Wij vinden dat gemeenschapsgeld zorgvuldig moet worden ingezet. Op Texel staan voorzieningen onder druk die dagelijks door veel inwoners worden gebruikt, zoals sportaccommodaties, dorpshuizen en basisvoorzieningen. In dat licht is het logisch om kritisch te kijken naar grote culturele projecten die veel kosten, maar relatief weinig toevoegen aan het dagelijks leven op het eiland.

Dat betekent niet dat cultuur onbelangrijk is. Wel dat ondersteuning moet aansluiten bij schaal, gebruik en behoefte. Kleinschalige, lokaal gedragen initiatieven verdienen eerder steun dan projecten die vooral op papier mooi lijken, maar in de praktijk weinig bijdragen aan leefbaarheid.

De discussie rond het Thijssehuis laat zien dat keuzes nodig zijn. Niet alles kan en niet alles hoeft. Door scherp te prioriteren blijft er ruimte voor cultuur, zonder dat andere belangrijke voorzieningen in het gedrang komen.

Algemeen en innovatie

Parkeerbeleid moet het dorp ondersteunen, niet onder druk zetten

Parkeren is op Texel geen bijzaak. In en rond de dorpen bepaalt het mede hoe prettig het dagelijks leven is. Voor bewoners, ondernemers en bezoekers moet parkeren logisch, bereikbaar en uitvoerbaar blijven. Tegelijkertijd staat de ruimte onder druk en vraagt dat om zorgvuldige keuzes.

Het volledig terugdringen van parkeerplaatsen in dorpskernen klinkt aantrekkelijk vanuit beleid, maar pakt in de praktijk vaak anders uit. Bewoners krijgen moeite om hun auto kwijt te kunnen, winkels en voorzieningen worden minder bereikbaar en verkeer verplaatst zich naar woonstraten waar het niet thuishoort. Dat leidt tot onrust in plaats van verbetering.

Wij vinden dat parkeerbeleid moet aansluiten bij de functie van een dorp en het gebruik van de ruimte. In winkelgebieden en bij voorzieningen is bereikbaarheid essentieel. Voor ouderen, gezinnen en mensen die afhankelijk zijn van de auto moet parkeren in de buurt mogelijk blijven. Dat vraagt om maatwerk, niet om een generieke afbouw van parkeerplaatsen.

Slim parkeerbeleid kijkt ook naar spreiding en gebruik. Door beter te sturen op waar en wanneer wordt geparkeerd, kan ruimte efficiënter worden benut zonder dat de leefbaarheid onder druk komt te staan. Dat werkt beter dan het simpelweg schrappen van plekken.

Parkeren is geen doel op zich, maar een middel om dorpen leefbaar en toegankelijk te houden. Door daar realistisch en praktisch mee om te gaan, blijft Texel een eiland waar voorzieningen bereikbaar zijn voor iedereen.

Sturen op spreiding en kwaliteit, niet op aantallen

Toerisme is een belangrijke pijler onder de Texelse economie. Veel inwoners verdienen er direct of indirect hun inkomen mee. Tegelijkertijd wordt de druk van toerisme op bepaalde momenten en plekken duidelijk gevoeld. Dat vraagt om sturing, maar niet om een simpele vermindering van aantallen.

De problemen ontstaan vooral tijdens piekmomenten en op specifieke locaties. Drukke in dorpen, op stranden of op wegen is vaak tijdelijk en plaatsgebonden. Door alleen te focussen op minder toeristen, los je die knelpunten niet automatisch op en zet je tegelijkertijd de economische basis onder druk.

Wij kijken daarom liever naar spreiding en kwaliteit. Door bezoekers beter te verdelen over het eiland en over het jaar, door duidelijke keuzes te maken in inrichting en bereikbaarheid en door te sturen op vormen van toerisme die passen bij Texel. Zo kan overlast worden verminderd zonder dat toerisme als geheel wordt afgeremd.

Toerisme en leefbaarheid hoeven elkaar niet uit te sluiten, mits er gericht wordt gestuurd op waar en wanneer druk ontstaat.

Armoedebestrijding vraagt om gerichte inzet en bereik

Ook op Texel leven mensen die moeite hebben om rond te komen. Dat is vaak minder zichtbaar dan in grote steden, maar het probleem is er wel degelijk. Stijgende kosten voor energie, wonen en dagelijkse boodschappen raken juist mensen met een kleine financiële buffer hard. Wie het moeilijk heeft, vraagt niet altijd om hulp, waardoor problemen zich opstapelen.

Armoedebestrijding vraagt daarom om meer dan alleen regelingen op papier. Het gaat om bereik, toegankelijkheid en maatwerk. Mensen moeten weten waar ze terecht kunnen en hulp moet aansluiten bij hun situatie. Te vaak blijven voorzieningen onbenut omdat ze te ingewikkeld zijn of omdat schaamte een rol speelt.

In de gemeenteraad hebben wij hierover een motie ingediend waarin we aandacht vragen voor een effectievere aanpak van armoedebestrijding op Texel. Daarbij hebben we benadrukt dat extra middelen alleen zin hebben als ze ook daadwerkelijk bij de juiste mensen terechtkomen. Het gaat niet om geld uitgeven om het uitgeven, maar om gerichte ondersteuning die verschil maakt.

Goede armoedebestrijding voorkomt grotere problemen. Het helpt gezinnen overeind te blijven, voorkomt schulden en zorgt ervoor dat kinderen kunnen meedoen op school, bij sport en in het dagelijks leven. Dat vraagt om samenwerking met lokale organisaties en om een gemeente die actief signalen oppakt.

Door armoedebestrijding serieus te nemen en hier voldoende middelen voor beschikbaar te stellen, investeren we in sociale stabiliteit en een eiland waar iedereen mee kan doen.

Eerst kritisch kijken naar uitgaven voordat lasten worden verhoogd

Gemeentelijke financiën gaan uiteindelijk over keuzes. Over wat je belangrijk vindt, waar je geld aan uitgeeft en wat je van inwoners vraagt. Op Texel staan de uitgaven onder druk door stijgende kosten, terwijl inwoners zelf ook steeds meer merken van hogere lasten in het dagelijks leven.

Wanneer er sprake is van een begrotingstekort, vinden wij het logisch om eerst kritisch te kijken naar de uitgaven van de gemeente zelf. Niet alles wat wenselijk is, is ook noodzakelijk. Door scherp te prioriteren en keuzes te maken in beleid, kan worden voorkomen dat tekorten automatisch worden afgewenteld op inwoners en ondernemers.

In de gemeenteraad hebben wij hierover een motie ingediend waarin we hebben aangegeven dat lastenverhogingen niet de eerste reflex zouden moeten zijn bij financiële tegenvallers. Belastingen en heffingen raken iedereen, ook mensen die het al moeilijk

hebben. Juist daarom moet terughoudend worden omgegaan met het verhogen van lokale lasten.

Dat betekent niet dat bezuinigen altijd makkelijk is. Het vraagt om politieke keuzes en om het durven schrappen of uitstellen van plannen. Maar het is wel eerlijker om eerst te kijken waar de gemeente zelf kan bijsturen, voordat inwoners opnieuw worden geconfronteerd met hogere kosten.

Door verstandig om te gaan met gemeenschapsgeld en duidelijke prioriteiten te stellen, blijft Texel financieel gezond zonder dat de rekening automatisch bij inwoners wordt neergelegd.

Bestuur dat herkenbaar is voor de Texelaar

Een goed functionerend bestuur sluit aan bij de samenleving die het vertegenwoordigt. Wij vinden het belangrijk dat het gemeentebestuur een herkenbare afspiegeling is van de Texelse bevolking. Dat betekent oog hebben voor verschillende leeftijden, achtergronden en perspectieven.

Betrokkenheid van inwoners begint bij herkenning. Jongere generaties kijken anders naar wonen, werk, mobiliteit en toekomstperspectief op het eiland. Door ruimte te geven aan vernieuwing en nieuwe geluiden, blijft het bestuur verbonden met wat er leeft op Texel.

Dit sluit aan bij onze inzet op vroegtijdige betrokkenheid van inwoners en duidelijke besluitvorming. Een bestuur dat luistert, vernieuwt en zichtbaar verbonden is met het eiland, versterkt het vertrouwen in de lokale democratie.

Bij belangrijke besluiten hoort de stem van de Texelaar centraal te staan

Besluiten van de gemeente hebben directe invloed op het dagelijks leven van inwoners. Op de leefomgeving, de toekomst van dorpen en soms ook op de portemonnee. Toch merken veel Texelaars dat zij pas worden betrokken als plannen al grotendeels vastliggen. Dat zorgt voor afstand en wantrouwen richting de politiek.

Wij kiezen bewust voor een andere benadering. Bij belangrijke onderwerpen vinden wij dat de beslissing niet alleen in het gemeentehuis genomen moet worden, maar samen met de inwoners. Daarom hebben wij het speerpunt Referenda bij belangrijke besluiten opgenomen in onze koers. Niet als vrijblijvende belofte, maar als structureel onderdeel van de besluitvorming.

Een lokaal referendum geeft Texelaars directe invloed op keuzes die het eiland raken. Het dwingt de gemeente om plannen helder uit te leggen, alternatieven serieus te wegen en inwoners tijdig te betrekken. Dat versterkt het democratisch proces en zorgt voor besluiten met meer draagvlak.

Juist in een tijd waarin het vertrouwen in de politiek onder druk staat, is het belangrijk om verantwoordelijkheid terug te leggen bij de mensen om wie het gaat. Texelaars

kennen hun eiland, weten wat er speelt en kunnen prima meewegen bij grote keuzes. Door referenda mogelijk te maken, wordt die kennis en betrokkenheid benut.

Dit betekent niet dat elk besluit via een referendum moet. Het gaat om onderwerpen met grote impact, waarbij inspraak alleen niet voldoende is. Door inwoners daadwerkelijk te laten meebeslissen, wordt lokale democratie sterker en eerlijker.

Inwoners eerder betrekken, zonder besluitvorming te vertragen

Wij vinden het belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium worden betrokken bij plannen die hun leefomgeving raken. Niet pas als besluiten al vastliggen, maar op het moment dat ideeën nog kunnen worden bijgestuurd.

Dat vraagt om duidelijke communicatie over wat wel en niet mogelijk is en om heldere verwachtingen over de rol van inwoners in het proces. Vroegtijdige betrokkenheid versterkt draagvlak en verbetert plannen, zonder dat besluitvorming onnodig wordt vertraagd.

Afgesproken regels vragen om consequente handhaving

Regels zijn er om duidelijkheid te bieden. Voor inwoners, ondernemers en bezoekers moet helder zijn wat wel en niet mag. Als regels worden afgesproken maar niet worden gehandhaafd, ontstaat willekeur en verlies van vertrouwen in het bestuur.

Wij horen regelmatig dat handhaving tekortschiet. Niet omdat regels ontbreken, maar omdat capaciteit en prioritering onvoldoende zijn. Dat leidt tot frustratie bij mensen die zich wel aan de regels houden en tot ongelijkheid in de praktijk.

Wij vinden dat handhaving een serieus onderdeel moet zijn van beleid. Dat betekent duidelijke keuzes maken in wat belangrijk is en zorgen voor voldoende capaciteit om daarop te handhaven. Niet alles tegelijk, maar wel consequent op wat we met elkaar hebben afgesproken. Alleen zo blijven regels geloofwaardig en uitvoerbaar.

Texel blijft een zelfstandig eiland, met gerichte samenwerking

Texel is een zelfstandig eiland met een eigen identiteit, een sterke voorzieningenstructuur en een gezonde financiële basis. Die zelfstandigheid is van grote waarde. Besluiten worden dicht bij de inwoners genomen en sluiten aan bij wat Texel nodig heeft. Dat willen we behouden.

Zelfstandig betekent niet op zichzelf staan. Juist op thema's waar schaal nodig is, zoals bereikbaarheid, wonen, toerisme, onderwijs en economie, is samenwerking belangrijk. Wij kiezen daarbij voor gerichte samenwerking met de Noordkop gemeenten en met de andere Waddeneilanden. Zij delen vergelijkbare uitdagingen en een vergelijkbare positie.

Samenwerken doen we vanuit kracht, niet uit noodzaak. Texel blijft zelf verantwoordelijk voor keuzes die het eiland raken. Door strategisch samen te werken waar dat meerwaarde heeft, blijft Texel bestuurlijk sterk, herkenbaar en toekomstbestendig.